

Onderhoud Van Bergen IJzendoornpark najaar 2018 – voorjaar 2019

November 2018

Actie	Actor	Planning
Afspraken gemaakt tijdens wandeling op 3 september 2018 (Maartje v.d. Veen, Lilian Hoogendoorn, Mark Pieterse, Trudie Galama, Koen Oome)		
Verplaatsen, kappen, vervangen en snoeien van bomen en heesters		
Sierkers voorbij bruggetje (komend vanaf het station) aan linkerkant (voorbij grote plataan) staat nu in de verdrukking van de grote plataan en wordt daarom verplaatst in de periode eind november 2018 – begin april 2019. Boomnummer 608 en 607	Gemeente, verplanten boomnummer 608 boomnummer 607 wordt gekapt uit oogpunt van beheer.	Eind november 2018 – begin april 2019.
Tegenover bovengenoemde sierkers staat een dode boom. Deze is nieuw aangeplant in voorjaar 2018, maar heeft in 2018 gedurende lange droogteperiode geen water gekregen; deze wordt in de periode eind november 2018 – begin april 2019 vervangen. Ook constateert de gemeente dat deze boom niet beschikt over een buis voor bewatering (hetgeen wel de bedoeling is). Boomnummer 33822 Ostrya carpinifolia	Gemeente, staat op inboetlijst	Eind november 2018 – begin april 2019.
Verderop aan linkerkant (voorbij vijver) staat een berk in zeer slechte conditie, die gemakkelijk kan omvallen bij zware storm. Deze wordt in de periode eind november 2018 – begin april 2019 verwijderd of fors gesnoeid. Boomnummer 610 Betula papyrifera	Gemeente, boom heeft bijna geen bladbezetting meer, Boomveiligheidscontrole (BVC) controle is onderhoudsnoei geadviseerd i.v.m. grof doodhout en afstervingsverschijnselen	Eind november 2018 – begin april 2019.
Het perk tegenover de berk (naast het beeld), aan de waterkant, bevat veel dood hout; dit zal worden gesnoeid in de periode eind november	Gemeente, is reeds gedaan door Wellantcollege, uit BVC controle is geadviseerd om boomnummer 592	Eind november 2018 – begin april 2019.

2018 – begin april 2019.	Malus cv te vervangen staat op kaplijst	
Verderop aan rechterzijde is in de zomer van 2018 een boom gekapt, om onbekende redenen (deze boom had wel veel blad verloren tijdens droogteperiode). Deze wordt in de periode eind november 2018 – begin april 2019 vervangen. Boomnummer 1920 Davidii involucrata	Gemeente, staat op inboetlijst	Eind november 2018 – begin april 2019.
Ongeveer tegenover bovengenoemde gekapte boom staat een prunus in zeer slechte staat; deze wordt in de periode eind november 2018 – begin april 2019 verwijderd of flink teruggesnoeid. Boomnummer onbekend	Gemeente, staat niet op kaplijst; snoei door Wellantcollege. Ze zijn begonnen en maken dit nog af, hadden geen topschaar mee.	Eind november 2018 – begin april 2019.
Iets verderop aan linkerzijde staan in perkje 2 prunus in zeer slechte staat; deze worden in de periode eind november 2018 – begin april 2019 verwijderd of flink teruggesnoeid. In 2017 hadden de gemeente en het wijkteam afgesproken dat dit zou gebeuren in het najaar van 2017, maar dat is om onbekende redenen niet gebeurd. Boomnummers 1796 en 1797	Gemeente, staan niet op kaplijst, bomen zijn nog veilig; nieuwe snoeilijst Wellantcollege.	Eind november 2018 – begin april 2019.
Schuin tegenover deze 2 prunus staan dode rhododendrons; deze worden in de periode eind november 2018 – begin april 2019 fors teruggesnoeid (evt. opdracht voor Wellantcollege, met hulp van Promen). Volgens Koen heeft dit geen zin en is het 100 % zeker dat deze rhododendrons dood zijn, a.g.v. de lange droogteperiode afgelopen zomer.	Gemeente i.s.m. Wellantcollege reeds gedaan	Eind november 2018 – begin april 2019.

<p>Voorbij de speeltuin, links langs het pad richting het bruidsbruggetje staat een dode zomereik. In het najaar van 2017 hadden de gemeente en het wijkteam afgesproken dat deze verwijderd en vervangen zou worden in het najaar van 2017, maar dat is om onbekende redenen niet gebeurd. Deze wordt alsnog verwijderd en vervangen in de periode eind november 2018 – begin april 2019. Boomnummer 26189 Quercus robur</p>	<p>Gemeente, staat op kaplijst, i.o.m. wijkteam wordt hier een groter exemplaar geleverd maat 20-25. Wijkteam maakt een terp om de boom op te planten. <i>Hierover vindt momenteel (09-11) nog een discussie plaats tussen de gemeente en het wijkteam.</i></p>	<p>Eind november 2018 – begin april 2019.</p>
<p>Middenin het park is in het voorjaar van 2018 een perk ingeplant met nieuwe rhododendrons. Dit is echter op een zeer slordige wijze uitgevoerd (zie eerdere correspondentie) en om onbekende redenen heeft deze nieuwe aanplant (i.t.t. het beleid van de gemeente) gedurende het gehele jaar geen water gekregen (anders dan een beetje regen), waardoor 90% hiervan nu dood is. Deze rhododendrons zullen in het najaar van 2018 worden vervangen.</p>	<p>Gemeente</p>	<p>Eind november 2018 – begin april 2019.</p>
<p>Langs de straat Van Bergen IJzendoornpark staan verschillende dode bomen. In het najaar van 2017 hadden de gemeente en het wijkteam afgesproken dat deze verwijderd en vervangen zouden worden in het najaar van 2017, maar dat is om onbekende redenen niet gebeurd. Deze worden alsnog verwijderd en vervangen in de periode eind november 2018 – begin april 2019. Boomnummer 488</p>	<p>Gemeente</p>	<p>Eind november 2018 – begin april 2019.</p>

<p>Aesculus hippocastanum Boomnummer 472 Liriodendron tulipifera Boomnummer 427 Fraxinus angustifolia 'Raywood' Boomnummer 25755 en 25756 2x Liriodendron tulipifera niet dood maar slechte conditie 423 Betula utilis Doorenbos slechte conditie</p>		
Overige maatregelen		
<p>Voorbij deze dode zomereik aan linkerzijde ligt aan de waterkant een overwoekerd perk. In het najaar van 2017 hadden de gemeente en het wijkteam afgesproken dat het onkruid in dit perk zou worden gemaaid tot op het niveau van de gazons, maar dat is om onbekende redenen niet gebeurd. Wordt alsnog uitgevoerd in het najaar van 2018.</p>	<p>Reeds gedaan door Wellantcollege</p>	<p>Eind november 2018 – begin april 2019.</p>
<p>Aan het uiteinde van de vijver, langs de straat Van Bergen IJendoornpark, richting het nieuwe deel van het park plant de gemeente een treurwilg in de periode eind november 2018 – begin april 2019. Boomnummer 26191</p>	<p>Gemeente Staat op inboetlijst</p>	<p>Eind november 2018 – begin april 2019.</p>
<p>Afspraak gemaakt met/belofte van aannemer "De Heer, Land en Water": het per abuis gemaaide Gunnera (Mammoetblad) wordt, indien de Gunnera in het voorjaar van 2019 niet opnieuw opkomt, door de aannemer herplant in het voorjaar van 2019. Vraag van Wijkteam aan gemeente: nu de Gunnera verwijderd is, is het mogelijk (en ook zéér nodig) om de oever op deze plek te herstellen; kan de</p>	<p>Aannemer "De Heer, Land en Water" Gemeente</p>	<p>Voorjaar 2019 Wordt nog uitgezocht</p>

gemeente hiervoor in het najaar 2018 zorgdragen?		
Afspraken gemaakt tijdens bespreking op 28 september 2018 (Maartje v.d. Veen, Yvonne van Asseldonk, Marieke van der Meer, Koen Oome)		
Gemeente en Wijkteam spreken af dat het Wijkteam o.a. een signaalfunctie heeft. Indien het Wijkteam afwijkingen signaleert t.o.v. de afspraken c.q. vastgestelde kwaliteitsniveaus dient zij daarover voortaan een melding openbaar gebied in, zodat de gemeente daarover sneller met de aannemer contact kan opnemen. De gemeente stuurt het Wijkteam daartoe het overzicht met de beschrijvingen van de kwaliteitsniveaus.	Wijkteam	Continu
Het Wijkteam heeft geconstateerd dat de stammen van verschillende bomen onderaan fors beschadigd zijn a.g.v. zeer ruw maaien. De gemeente vraagt hiervoor z.s.m. aandacht bij haar aannemer "De Heer, Land en Water".	Gemeente	Z.s.m.
Als de gemeente en/of het Wijkteam voornemens zijn/is om extra maatregelen uit te voeren voegen zij die toe aan deze lijst en stellen zij elkaar daarvan op de hoogte.	Gemeente en Wijkteam	Continu
De maatregelen die het Wellantcollege neemt (i.o.m. de gemeente en het Wijkteam) voegen we toe aan deze lijst.	Wijkteam	Continu
Ter overweging: Wijkteam focust op het onderhoud van een beperkt aantal specifieke perken, zodat de gemeente deze uit het bestek van haar aannemer kan halen. Het Wijkteam stelt echter als	Wijkteam	N.t.b.

randvoorwaarde dat de kwaliteit van het onderhoud door Promen aantoonbaar verbetert, alvorens deze constructie wordt ingevoerd.		
De gemeente stuurt het Wijkteam de definitieve lijst met te vervangen bomen toe, zodra deze bekend is. Ook informeert de gemeente het Wijkteam wanneer de werkzaamheden (kappen en vervangen) gaan starten.	Gemeente deze bomen staan in dit verslag opgenomen.	N.t.b.
Zodra bekend is welke beplantingsvakken de gemeente gaat inboeten/reoveren informeert de gemeente het Wijkteam daarover.	Gemeente	N.t.b.
Maatregelen nav boomcontrole		
Boomnummer 435 Sequoiadendron giganteum vervangen (monumentale mammoetboom) afstervingsverschijnselen Boomnummer 1795 Malus floribunda zwammen op stam Boomnummer 25690 Prunus avium dode top Boomnummer 592 Malus cv afgestorven	Gemeente kaplijst	N.t.b.
Boomnummer 25087 Liriodendron tulipifera verdroogd inboetexemplaar Boomnummer 33822 Ostrya carpinifolia verdroogd inboetexemplaar Boomnummer 25692 Acer platanooides ontbreekt op dit moment Boomnummer 28547 Alnus glutinosa ontbreekt op dit moment Boomnummer 26191 Salix x sepulcralis 'Chrysocoma' ontbreekt op dit moment	Gemeente inboetlijst	N.t.b.
Werkzaamheden Wellantcollege		

Verslag en vragen Van Bergen IJzendoornpark – najaar 2018.

1. **Het onderhoud.** De staat van het onderhoud van het park is sinds een aantal jaar zorgelijk. Er zijn in de afgelopen jaren diverse malen afspraken over onderhoud gemaakt, die vervolgens niet zijn nageleefd. Het Wijkteam Nieuwe Park heeft ons een aantal voorbeelden laten zien:

- Veel dode bomen die in het najaar van 2017 of voorjaar van 2018 zouden worden verwijderd stonden er nu, september 2018, nog steeds;
- Een perk met 10-tallen nieuwe rododendrons die vrijwel allemaal dood zijn vanwege een onvakkundige aanplant en gebrek aan beheer;
- Bijzondere planten die volledig zijn weggemaaid, omdat die door een aannemer werden aangezien voor onkruid;
- Diverse vernielingen door ondeskundig beheer, zoals diepe sleuven in het gras a.g.v. een te grove manier van maaien en diverse boomstammen die door de maaimachine beschadigd zijn.

Het Wijkteam heeft een voorlopig overzicht met een aantal afspraken tussen het Wijkteam en de gemeente inzake het kleinschalige onderhoud met ons gedeeld. Ook het Wellantcollege is hierbij sinds de zomer van 2018 betrokken; de studenten voeren onder begeleiding van een docent en i.o.m. de gemeente en het Wijkteam periodiek kleine werkzaamheden uit. Let wel: deze lijst m.b.t. kleinschalig onderhoud is (hopelijk) niet uitputtend, maar betreft slechts de werkzaamheden waarbij het wijkteam is betrokken. In een vervolgmil van 11 november 2018 heeft het Wijkteam als volgt benadrukt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen het kleinschalige onderhoud en het grootschalige onderhoud: “Onze grootste zorg, waarop ook de gezamenlijke wandeling én onze presentatie bij jullie raadsvergadering voornamelijk betrekking had, betreft het (gebrek aan) gróótschalig onderhoud (zoals ophoging, herstel van de eilanden, herstel van oevers) en het toekomstbestendig maken van het park, inclusief investeren in een herbeplantingsplan. Zie ook de brieven hierover die wij in 2017 naar B&W en de gemeenteraad hebben gestuurd. Op het vlak van het kleinschalige onderhoud worden nu gelukkig eerste kleine stapjes gezet. Het grootschalige onderhoud echter ontbreekt nog volledig en dat leidt (als daarop nu niet wordt ingegrepen) nu al tot ernstig verval van het Van Bergen IJzendoornpark.

2. **De zakkende bodem.** Met het Wijkteam is besproken dat met de zakkende bodem het de vraag is of het huidige, historische aanzicht van het park wel kan worden behouden. Zoals overal in het veenweidegebied wordt het proces van bodemdaling (dat in deze regio al zeer lange tijd speelt) momenteel versneld, als gevolg van met name de volgende twee ontwikkelingen:

- Door de relatief warme zomers droogt de veenbodem meer uit, waardoor een snellere bodemdaling optreedt;
- In en om de stad komt steeds meer verhard oppervlak (in de vorm van woningbouw en infrastructuur), waardoor minder water de grond in kan dringen, met eveneens bodemdaling tot gevolg. Als reactie daarop verlaagt het waterschap het waterpeil, waardoor deze kettingreactie wordt versterkt.

Dit proces van bodemdaling is vooralsnog onomkeerbaar. Tijdelijk kan en moet op sommige plekken de bodem worden opgehoogd, maar het proces van bodemdaling zal doorgaan tot het veen eronder voldoende is verdicht om weerstand te bieden.

Ook in het Van Bergen IJzendoornpark is het fenomeen van bodemdaling goed zichtbaar: in droge tijden (zoals afgelopen zomer) zakt de bodem zienderogen, met als gevolg dat in natte tijden het water op veel plekken in het park boven maaiveld staat. Dit alles maakt dat het grootste deel van de huidige boomsoorten in het park op termijn waarschijnlijk moeilijk te handhaven is. De kans is daarom ook groot dat een groot deel van de ca. 20 nieuwe bomen (dezelfde soorten als die zijn gesneuveld vanwege de waterhuishouding en bodemgesteldheid) die op de boomplantdag in het park zijn geplant binnen afzienbare termijn dood zijn; ; deze bomen staan immers gedurende een groot deel van het jaar met de wortels volledig in het water (waardoor de wortels geen zuurstof krijgen). Op termijn is dit reguliere beleid van de gemeente, namelijk “dode bomen vervangen door levende exemplaren van dezelfde soort, zonder de omstandigheden te veranderen” geldverkwistend. Als de gemeente het historisch aanzicht van het park zo goed mogelijk wil behouden is het daarom noodzakelijk om, naast ophoging, de vegetatie te vervangen door soorten die zijn aangepast aan relatief hoge grondwaterstanden én fluctuaties daarin (i.p.v. dode planten en bomen vervangen door dezelfde soorten, zonder de condities te wijzigen).

3. De volière/dierenwelzijn. De volière is een aantal jaar geleden in beheer gekomen bij het wijkteam en is tevens een opvangplek voor gevonden en afgestane vogels is geworden, waar ook de DAGO af en toe vogels kan herplaatsen. Tevens is het een stageplek voor MBO-leerlingen. Kortom, de functie is inmiddels veel breder dan alleen maar een siervolière voor de wijk. De staat van het onderhoud is inmiddels zorgelijk en de volière trekt te veel muizen aan, wat een probleem vormt voor de veiligheid, het welzijn én de gezondheid van de vogels.

De gemeente heeft echter de handen volledig van de volière afgetrokken.

Wij zien hier echter de gevolgen van een niet goed overdacht beleid en besluit uit 2015 en dreigen de dieren de dupe te worden.